

Dr. DON HAMILTON, D.V.M.

HOMEOPATICKÁ LÉČBA PSŮ A KOČEK

Homeopatické léčba psů a koček

Homeopathic Care for Cats and Dogs: Small Doses for Small Animals

Copyright © 1999 by Don Hamilton

Translation © Alternativa, s. r. o., 2008

Přeložila Jana Novotná

ISBN 978-80-86936-10-9

Vydalo nakladatelství Alternativa, spol. s r.o. v roce 2008

Alternativa, Elišky Přemyslovny 380, 156 00 Praha 5

info@alternativa.cz, www.alternativa.cz

tel. 257899205, fax/tel.: 257922331

OBSAH

<i>Poděkování</i>	10
<i>Předmluva</i>	11
<i>Úvod XIV</i>	13

PRVNÍ ČÁST: HOMEOPATICKÉ PRINCIPY

1. kapitola – Úvod do homeopatie	23
Historický vývoj homeopatie	23
Samuel Hahnemann: Založení homeopatie	23
Testování a zákon podobnosti	25
Ohleduplná léčba a pohled na pacienta jako na jedince	27
Constantine Hering, otec americké homeopatie.	27
Heringův zákon léčby.	28
Vzestup a pád homeopatie v devatenáctém století	29
James Kent: Příprava cesty pro homeopatickou budoucnost.	30
Vzkříšení homeopatie ve dvacátém století.	32
Všeobecný úvod do homeopatické medicíny	33
Testování a zákon podobnosti, pochopení našich léků	33
Nalezení léku s <i>materií medikou</i> a repertoriem	34
Co je homeopatický lék?	35
Potentizace: ředění a protřepání	36
Shrnutí.	39
2. kapitola – Povaha nemoci	40
Konvenční medicína a racionalistická škola	40
Holistická medicína a empirická škola	44
Akutní nemoc versus chronická nemoc	47
Nemoc jako individuální fenomén	49
Symptomy nejsou nemoc, jen nemoc představují	50
Symptomy jsou skutečně léčivý proces	52
Co je nemoc?	53
Co je zdravé zvíře?	60
Shrnutí.	63

3. kapitola – Povaha léčby	65
Příznaky vyléčení	67
Příznaky částečného vyléčení	68
Příznaky zmírnění nemoci	69
Příznaky potlačení nemoci	72
Příznaky nekurativního zhoršení.	73
Žádný účinek.	74
Shrnutí.	74

DRUHÁ ČÁST: HOMEOPATICKÁ LÉČBA

4. kapitola – Kde začít, když máte nemocného zvířecího společníka	79
Kdy hledat veterinární pomoc	80
Práce s homeopatickým veterinářem.	82
Pomocné prostředky a překážky v léčení.	83
Další léčebné metody	88
Shrnutí.	90
5. kapitola – Používání homeopatie doma.	91
Jak přijmout případ a vybrat lék.	91
Konstituční předepisování léků v protikladu k akutnímu	95
Jak používat kapitoly o léčení.	97
Jak zacházet s léky a jak je podávat	100
Dávka, potence a opakování.	103
Sledování pokroku u vašeho zvířecího společníka	109
Shrnutí.	111
6. kapitola – Kůže a uši	113
Přehled.	113
Funkce	117
Kožní infekce a vyrážky	117
Svědění	118
Horká místa.	122
Akné	125
Svrab	126
Kousnutí a bodnutí	128

Spáleniny a opařeniny	130
Dermatofytóza	132
Ušní problémy	133
Ušní roztoči	134
Semena psárky luční a cizí tělesa.	135
Ušní hematomy	136
Muší bodnutí.	138
7. kapitola – Tlma, dásně a zuby	139
Funkce	139
Gingivitida a zánět v tlamě.	142
Ranula	149
Zubní abscesy nebo zkažené zuby.	149
8. kapitola – Trávicí ústrojí	155
Potrava	155
Funkce	156
Dávení a zvracení.	158
Průjem	163
Zácpa	170
Nadýmání	176
9. kapitola – Dýchací ústrojí, čenich a dutiny	180
Vzduch, který dýcháme	180
Funkce	181
Kýchání a rýma	183
Krvácení z čenichu	189
Kašel	190
Plicní problémy	196
10. kapitola – Oči.	197
Přehled.	197
Funkce	197
Konjunktivitida	198
Hypopyon (hnis za rohovkou)	206
Korneální vředy	207

Entropium (vchlípení očních víček)	207
Zranění očí.	208
11. kapitola – Močové ústrojí.	210
Funkce.	210
Nemoci močového ústrojí	211
Cystitida (zánět močového měchýře)	213
Uretrální překážka a katetrizace	220
Selhání ledvin.	222
Močová inkontinence.	232
Inkontinence jako důsledek zranění	234
12. kapitola – Muskuloskeletární (pohybový) systém.	235
Funkce.	235
Všeobecná péče při muskuloskeletárních problémech.	236
Artritida, dysplazie kyčle, spondylitida	238
Nemoc meziobratlových plotének (vyhřezlá ploténka)	242
Problémy u zvířat v růstu (především psů)	245
Panosteitida	245
Hypertrofická osteodystrofie.	246
Disekující osteochondritida	248
Rachitida	249
Leggova-Calvéova-Perthesova nemoc	251
Zranění v muskuloskeletárním systému	251
Zlomené kosti	251
Podvrtnutí a namožení.	252
Natržené svaly	254
13. kapitola – Nervový systém.	255
Funkce.	255
Degenerativní myelopatie.	255
Paralýza coonhound	259
Klíšťová paralýza.	260
Křeče (záchvaty)	260
Agresivita a miazma vztekliny.	262
Zranění mozku a míchy	265

14. kapitola – Reprodukční systém	268
Přehled	268
Kastrace	269
Chov	271
<i>Samčí reprodukční systém</i>	<i>273</i>
Funkce	273
Výtok z předkožky (balanoposthitida, zánět kůže žaludu a předkožky)	274
Fimóza a parafimóza	275
Porucha sestupu varlete (kryptorchismus)	277
Zánět varlat (orchitida)	281
Zranění varlat	281
Postižení prostaty	285
Hypersexuální chování	285
<i>Samičí reprodukční systém</i>	<i>285</i>
Funkce	285
Výtok z vulvy	287
<i>Březost a neonatální péče</i>	<i>294</i>
Březost	294
Porod	295
Poporodní stavy	296
Bolest	296
Krvácení	296
Zadržaná placenta	296
Poporodní infekce	296
Eklampsie (křeče)	297
Neonatální péče	299
Odmítání štěňat nebo koťat	299
Slabá koťata nebo štěňata	299
Zakrslost, nanismus	300
Problémy s prsními žlázami	300
Nedostatečná tvorba mléka	300
Ztráta mléka po odstavení mláděte	301
Špatné mléko	301
Mastitida	302
Zranění prsou	304

15. kapitola – <i>Terapeutické indikace podle stavu</i>	305
Přehled	306
Abscesy	306
Alergické reakce	311
Pokousání koček a psů	314
Hadí uštknutí	317
Řezné a tržné rány	319
Diabetes Mellitus	320
Reakce na léky	321
Eutanazie	322
Strach	324
Strach ze zvuků (hrom a blesk, střelba, tekoucí voda)	326
Horečka a infekce	326
Blechy	329
Otravy z potravy a odpadků	334
Zármutek	336
Srdeční choroby	336
Srdeční červ	337
Krvácení	338
Hyperaktivita	341
Poruchy funkce jater	342
Nové štěně nebo kotě	346
Přehřátí (úžeh, úpal)	348
Chirurgický zákrok	350
Nemoc štítné žlázy	351
Reakce na očkování	354
Červi (střevní)	356

TŘETÍ ČÁST: OČKOVÁNÍ: PROSPĚŠNÉ, NEBO ŠKODLIVÉ?

16. kapitola – <i>Očkování</i>	361
Pochybnosti o očkování	361
Proč každoročně očkujeme, když to není nezbytné?	367
Očkování zabraňuje nemocem, ne?	398
Může očkování způsobit problémy?	373
Očkování: nahrazení akutní nemoci chronickou	376
Jak může očkování způsobit nemoc?	383

Očkování a poškození mozku	385
Jaké kroky byste měli podniknout s těmito informacemi?	386
Jestliže se přesto rozhodnete pro očkování, jaké vakcíny byste měli použít?	391

ČTVRTÁ ČÁST: HOMEOPATICKÉ LÉKY

17. kapitola – <i>Materia medica</i>	395
---	------------

Popis homeopatických léků	316
--	------------

<i>Dodatek</i>	454
---------------------------------	------------

Slovníček	455
---------------------	-----

Homeopatičtí dodavatelé	463
-----------------------------------	-----

Potence léků a jejich označení v Česku	465
--	-----

<i>Rejstřík</i>	467
----------------------------------	------------

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji KD za její podporu, povzbuzení, korekturu a trpělivost během tohoto dlouhého projektu. Své matce Barbaře za korekturu a pomoc a za celoživotní podporu a povzbuzování, zvláště za vybízení, abych byl jiný. Jeffovi za rady, povzbuzení a podporu při psaní knihy.

Zvláštní poděkování patří Kathleen Dudleyové z Fine Feline Photography za báječné fotografie objevující se v celé knize.

Knihu věnuji památce svého otce Phila za vštěpování poctivosti i víry, že člověk dokáže udělat všechno, co si přeje. Také památce Edwarda C. Whitmonta, M.D. – jednoho ze skvělých lidí.

PŘEDMLUVA

Trvalá a chronická nemoc zvířete je jedním z největších zklamání pro ty, kdo milují zvířata. Stejně je to pro lékaře, kteří o ně pečují. Tato kniha je vyjádřením úcty oddané a rostoucí skupině veterinářů, kteří si uvědomují omezení konvenční medicíny, a protože nejsou ochotni se s nimi smířit, jsou připraveni zabývat se novými způsoby léčení nemocí. Don Hamilton je jedním z takových průkopníků, smělý a oddaný léčitel, jenž učinil ze studia homeopatie svou celoživotní vášeň.

V této knize pečlivě a jasně předkládá základní znalosti potřebné k úspěšnému používání homeopatie. Přečtení knihy vás připraví na to, abyste mohli pomoci svému zvířeti s mnoha každodenními ranami osudu. Ale to není všechno, stanete se také informovaným a spolupracujícím klientem.

Největší výzvou pro lékaře zabývajících se léčbou pomocí homeopatie je obeznamovat lidi s přesnějším a hlubším obsahem zdraví a nemoci v perspektivě vývoje. To je potřebné k tomu, aby mohli vykonávat dobrou práci. Mnoho lidí v naší rušné moderní době touží po rychlém a snadném vyřešení problému. Smutnou skutečností však je, že si nenajdou cestu do ordinace jiného typu veterináře, pokud nevyzkouší všechno, co nabízí konvenční medicína. Pro mnoho klientů je to „poslední naděje“. Je nesmírně smutné vidět zvíře, které by *mohlo* být léčeno s trpělivostí a vytrvalostí, kdyby jeho pán neměl nesprávná očekávání.

Možná největší lekcí pro nás všechny je vidět rozdíly mezi známými účinky konvenční alopatické medicíny s jejími rychle působícími léky a účinky pravého léčení pomocí homeopatie. Homeopatie pracuje s přirozenými léčivými schopnostmi těla a poskytuje tělu čas potřebný k tomu, aby se vyléčilo samo. Dobrým příkladem pro srovnání je léčení zranění. *Víme*, že trvá nějakou dobu, než se rána smrští, vyplní a pokryje strupem. Byli bychom překvapeni, kdyby se to všechno stalo za pár hodin. Je přesto zvláštní, že jsme si zvykli *očekávat* tento druh rychlé změny při léčení chronických nemocí. Všechno by bylo v pořádku, kdyby to vedlo k vyléčení, ale není to tak. Potřebujeme více a více léků, zatímco naše ubohé zvíře je malátné a čeká, až se zotaví.

Dr. Hamilton jasně ukazuje, že takové uspokojení s účinky léků je založeno na nerealistické představě o zdraví a nemoci. Krok za krokem vás přivádí k jasnosti, která vám dobře poslouží, k perspektivě, jež vám umožní být skutečným partnerem při úsilí o obnovu zdraví vašeho zvířete.

Toto pochopení není něco, co by souviselo jen s homeopatií. Platí pro všechny opravdové metody léčení a homeopatie je jednou z nich. Věnujte proto nějaký čas této knize a pozorně si ji přečtěte. Dozvíte se o jednom z největších objevů v historii medicíny. Máme štěstí, že nás na této cestě povede osobnost takového významu, jako je dr. Hamilton.

Richard H. Pitcairn, D.V.M., Ph.D.

15. kapitola

TERAPEUTICKÉ INDIKACE PODLE STAVU

PŘEHLED
ABSCESSY
ALERGICKÉ REAKCE
POKOUSÁNÍ KOČEK A PSŮ
HADÍ UŠTKNUTÍ
ŘEZNÉ A TRŽNÉ RÁNY
DIABETES MELLITUS
REAKCE NA LÉKY
EUTANAZIE
STRACH
STRACH ZE ZVUKŮ
HOREČKA A INFEKCE
BLECHY
OTRAVY Z POTRAVY A ODPADKŮ
ZÁRMUTEK
SRDEČNÍ CHOROBY
SRDEČNÍ ČERV
KRVÁCENÍ
HYPERAKTIVITA
PORUCHY FUNKCE JATER
NOVÉ ŠTĚNĚ NEBO KOTĚ
PŘEHŘÁTÍ (ÚŽEH, ÚPAL)
CHIRURGICKÝ ZÁKROK
NEMOC ŠTÍTNÉ ŽLÁZY
REAKCE NA OČKOVÁNÍ
ČERVI (STŘEVNÍ)

PŘEHLED

V této kapitole se budu zabývat různými stavy, které se vymykají ostatním kapitolám v knize. Některé jsou specifickými situacemi, k nimž patří poranění nebo informace co dělat, když váš zvířecí společník potřebuje chirurgický zákrok. Dalšími jsou vážnější stavy, jako je onemocnění štítné žlázy, které by měl raději léčit zkušený homeopatický veterinář než volit domácí ošetření. K posledně zmíněným situacím poskytnu návrhy pro podpůrné, ne však pro primární ošetřování. Často je lze léčit pomocí homeopatie, která je však pro nekvalifikované předepisující osoby příliš složitá.

Přestože mnoho z následujících stavů vystupuje spíše specificky z perspektivy klasické homeopatie, tradiční přístup je stále důležitý. Léky, které volíte, musí odpovídat celkovému stavu vašeho společníka. A tak jestliže si váš pes vymkne končetinu, mohli byste okamžitě sáhnout po léku *Arnica*, možná se ale nebojí dotyku nebo končetina není doopravdy bolestivá. Spíše ošklivě kulhá, když se poprvé zvedne z lehu, ale rychle se zlepšuje. *Rhus tox* by mohl být lepší volbou a snad mu pomůže, zatímco *Arnica* ne. Toto je podstata homeopatie – pohlížet na něj jako na individualitu, která na stres reaguje svým vlastním způsobem, a léčit spíše jeho odezvu než jen běžný stres. Pro více informací se podívejte do úvodních kapitol o homeopatických principech, pokud jste je již nečetli. Nebo si je přečtěte znovu; tyto informace se napoprvé obtížně chápou. A nezapomeňte si pročitat léky v *Materii medicae*, abyste se o správnosti své volby ujistili.

ABSCES

První známkou abscesu je obvykle mírný otok pod kůží. Může být bolestivý, i když ho mnohdy doprovází nepatrná nebo žádná bolest. Často si vzpomenete, že se vaše kočka asi tak den před výskytem otoku poprala. Abscesy se u koček vyskytují mnohem častěji než u psů. Když má pes absces, pravděpodobněji ho podmiňuje celkové onemocnění a je vážnější, přesto jich většinu lze ještě ošetřovat doma.

Abscesy se vyskytují při infekci, vyvíjející se v určité části těla, která umožňuje se otevřít do dutiny. Nejběžněji se vyskytují pod kůží jako následek bodného poranění. Primární příčinou jsou kousance a škrábanice ze

zápasů. Někdy se absces vyvine někde jinde, pokud je zde prostor, který se může stát dutinou. Oblast kolem kořene zubu je dobrým příkladem. Tyto dutiny se plní hnisem – materií z mrtvých bakterií a mrtvých zanícených buněk (zejména bílých krvinek), které se do této oblasti musely přesunout, aby likvidovaly nadměrný bakteriální růst. Vytváření dutin je také výsledek snahy těla o separaci infekce s cílem šetřit jeho zbývající část. Tímto způsobem je absces dobrým způsobem vypořádání se s infekcí.

Když nakonec zanícené buňky samy odklidit infekci nedokážou, hnis se nahromadí do té míry, že absces musí kvůli narůstajícímu tlaku prasknout. Obvykle se tak vytvoří otvory pronikající kůží, které umožňují odchod hnisu a usnadňují likvidaci infekce. V ojedinělých případech u vnitřních abscesů se jejich obsah po prasknutí může vyprázdnit do tělesné dutiny (například břicha nebo hrudníku). To je vážné. V této části se budu věnovat pouze abscesům, které mohou prasknout směrem ven – obvykle těm pod kůží.

Po vnějším prasknutí tělo ve většině případů samo dokončí odklizení. V několika případech se zranění znovu uzavře a absces se vrátí; to se někdy stane několikrát. Výsledné zranění z velkého prasknutí může vypadat dost ošklivě, ale obvykle se docela rychle zahojí, mnohem rychleji, než by se dalo čekat.

I když tradiční veterináři na abscesy obvykle předepisují antibiotika, ta jsou zapotřebí jen zřídka. Většina zvířat dokáže absces s podporou homeopatické léčby zahojit sama.

Všeobecná péče při abscesech

Hlavními stavy vyžadujícími asistenci veterináře jsou apatie (jakékoli apatické zvíře by se mělo vyšetřovat správným způsobem) a abscesy, které se během několika dnů až týdnů nezahojí. Pokud absces během pár dnů nepraskne nebo se nezmenší a stav vašeho společníka vypadá horší, ihned se ho ujměte. Pokud mu zbývá dost energie, můžete s ním pracovat o trochu déle.

Jestliže absces bezprostředně přiléhá k oku, konečnicku nebo genitáliím, měli byste nechat provést vyšetření, abyste se ujistili, že tyto orgány nejsou ohroženy. Navíc mokvající místo na končetině může poukazovat na cizí těleso, zvláště pokud žijete na západě Spojených států, kde se běžně vyskytují psárky (klasy travních semen). O cizorodých tělesech se dozvíte více

v oddílu „Semena psárky luční a cizí tělesa“ v části šesté kapitoly „Kůže a uši“.

Jako u každé infekce mohou pomoci vitaminy a byliny podporující imunitu. Prospěšné jsou vitamin C (11,1–22,2 mg/kg hmotnosti, dvakrát až třikrát denně), vitamin E (11,1–22,2 mg/kg hmotnosti, jednou denně) a vitamin A (75–100 IU jednou denně). Echinacea a vodilka mohou imunitní systém také posílit, i když doporučuji podávání léku omezit na jeden týden. Nejlepší metodou podávání bylin je čaj (nálev/odvar). Použijte vysušené byliny (jednu čajovou lžičku sušené byliny na šálek vody) a zalijte ji vroucí vodou. Nechte vychladnout a byliny přecedte. Podávejte polovinu až jedno celé kapátko na 4,5 kilogramu hmotnosti dvakrát až třikrát denně. Jestliže máte již hotovou tinkturu z obchodu, podávejte pět kapek na 4,5 kilogramu hmotnosti dvakrát až třikrát denně, protože je zpravidla silnější než čaj.

Před prasknutím abscesu uvidíte otok a zpozorujete důkaz zápasu nebo jiné poranění. Ve většině případů je nejlepší se rozhodnout absces protrhnout a usnadnit odstranění hnisu. Teplé obklady stimulují vývoj abscesu až k jeho dozrání. Měly by se aplikovat třikrát až čtyřikrát denně. Absces jednoduše asi pět minut polévejte teplou vodou. Delší doba může být prospěšnější. Některá zvířata bolestivý absces nebudou snášet. Pomůže to indikovat homeopatický lék. Správný lék obvykle urychlí prasknutí a tedy uzdravení. V některých případech malých abscesů může lék nastartovat zpětné vstřebávání hnisu a uzdravení bez prasknutí. Pokud se tak stane, otok se bude jednoduše postupně ztrácet *a celkový stav zvířete se bude zlepšovat*.

Jestliže absces nepraská a během dne nebo dvou se nezmenšuje, může se ukázat jako nutné ho rozříznout. To bývá zapotřebí asi v 10–15 procentech případů. Zeptejte se svého veterináře, zda může absces rozříznout bez užití anestezie, poněvadž obvykle není nutná. Rychlé rozříznutí je relativně bezbolestné a mnohem méně traumatizující než hospitalizace a anestezie. Argument pro použití anestezie, že absces tak lze lépe vyčistit, má své opodstatnění, většinou však anestezie není nezbytná.

Jakmile byl absces otevřen, je důležité zachovávat ránu čistou a otevřenou, aby tvořící se hnis mohl dále vytékat. Dosáhne se toho trvalými teplými obklady a také vyplachováním rány roztokem *Calendula* a *Hypericum* (třezalka) v solném roztoku. Použijte čtvrtinu čajové lžičky stolní

solí a deset kapek každé z obou bylinných tinktur na šálek vody. Pokud nejprve svaříte vodu, bude sterilní; když vychladne, přidejte sůl a byliny. Před vyplachováním ji nechte vychladnout na tělesnou teplotu. Na jemné vypláchnutí abscesu stačí polévání nebo použití ušní stříkačky. Vyplachujte třikrát až čtyřikrát denně, dokud se rána sama čistě nezahojí. *Calendula* povzbuzuje uzdravování a urychlí uzavření. V některých případech hlubokých abscesů uzavře ránu, dříve než se infekce vyčistí. U obzvláště rozsáhlých nebo hlubokých abscesů můžete během prvních pár dnů použít *Hypericum* samotné a později přidat *Calendulu*. V tomto případě použijte patnáct až dvacet kapek léku *Hypericum* na šálek vody a sůl.

Po odstranění infekce a vyčištění rány, která není zahojená, můžete pro podporu jejího uzavření použít mast *Calendula* (zůstane tak na ráně déle).

Homeopatické léky na abscesy

Většina abscesů bude reagovat na některý z velmi mála léků, i když jich lze indikovat více než stovku. Obvykle začínám buď lékem *Silicea*, nebo *Hepar sulph*, protože jsou účinné v mnoha případech. Pokud jste nezískali žádnou reakci nebo pokud se u další volby nedostavují příznaky, zkuste jiný lék nebo požádejte o pomoc. Vzpomínám si na případ, který neodpovídal žádnému léku. Opatrovnice mi několikrát řekla, že se její kočka velmi snadno vyleká, nevěnoval jsem však tomuto detailu náležitou pozornost, a tak jsem si myslel, že lék *Silicea* by mohl absces vyléčit. Nakonec jsem sdělení vzal mnohem vážněji a předeepsal jsem *Phosphorus*, lék dobře známý na zmíněnou přecitlivělost a sklon k lekavosti. Od tohoto okamžiku se absces rychle vyléčil. Pokud si přejeme úspěch, musíme naše případy individualizovat, ale všichni na to občas zapomínáme.

Arnica montana

Lék *Arnica* považujeme za nejlepší prostředek na trauma, a jestliže se podává v době poranění, dokáže předcházet tvorbě abscesů. Obvykle ho používám ihned po zranění kousnutím, abych se pokusil vyhnout se abscesu. Může být užitečný na abscesy, které se utvořily, pokud mají charakteristické příznaky pro *Arniku*, velkou bolestivost a strach z dotyku. *Hepar sulph* je podobný, zvíře je však agresivní a může kousnout nebo škrábnout, zatímco pacienti potřebující *Arniku* se většinou pokoušejí uniknout.

Calcarea sulphurica

Tento lék je užitečný, jakmile absces praskl a hnis vytekl, protože urychluje další léčení. Uvažujte o něm, pokud váš základní lék absces vysušuje, ale nedokáže ho přivést k zahojení (také *Sulphur*). Hnis je obvykle žlutý.

Calendula officinalis

Lék *Calendula* lze využít v potenci vedle lokálního použití ke stimulaci hojení poranění. Pamatujte, že se u hlubokých ran může povrch zacelit příliš rychle, a tak ho používejte pouze na poranění, která jsou pod kůží dobře uzavřená (viz výše).

Hepar sulphuris calcareum

Je jedním ze dvou významných léků na absces. Stav vyžadující *Hepar sulph* se vyznačuje mimořádně páchnoucím hnisem (je to tak, některé páchnou hůř než jiné) a zvláště velkou bolestivostí poranění. Tato zvířata často škrábou nebo koušou, když se je pokoušíte prohlédnout nebo ošetřit ránu. Dokonce, i když nekousnou, často natolik zuřivě vrčí, že vás znervózní.

Lachesis

Tento lék se vyrábí z jedu jedovatého jihoamerického hada. Představte si ránu hadího uštknutí a budete mít obrázek o tom, co lék dokáže léčit. Tyto abscesy jsou vážné a je s nimi spojeno velké poškození okolních tkání. Hnis nebo okraje rány mohou mít modrou až černou barvu. Z rány může také vytékat tmavá krev. Tato zvířata rovněž mohou kousnout nebo škrábnout, i když před okamžikem dosažení kritického bodu mírné zacházení snesou (navzdory nezasloužené pověsti o agresivitě, většina hadů nedává přednost uštknutí a kromě hledání potravy tak činí pouze v obraně. Jinak je to zkrátka plýtvání jedem).

Mercurius (vivus* nebo *solubilis)

Tento lék se také indikuje na vážnější abscesy. Hnis má v tomto případě spíše zelenožluté zabarvení a může dráždit kůži kolem okrajů rány. Lymfatické uzliny („žlázy“) poblíž oblasti mohou být oteklé. Tito pacienti se podobají těm, kteří potřebují *Hepar sulph*. Trpívají také průjemem. Jsou často nemocní a ani absces je z jejich netečnosti příliš nevyruší.

Myristica sebifera

Základní indikací pro tento lék je odstranění cizorodých těles. Uvádím to zde, protože se často ukáže, že mnohé zdánlivé abscesy vylučují hnis se snaze odstranit cizorodé těleso. Pro takové případy je tento lék vynikající.

Nitric acid

Tato zvířata jsou přinejmenším tak zlostná a vzdorovitá jako ta, která potřebují *Hepar sulph*. Rána je velmi bolestivá a zvířata mohou napadnout kohokoli, kdo se pokouší zajímat se o absces. Hnis dost páchne. Absces se může objevit v blízkosti tělesného otvoru (konečník, předkožka, vulva, tlama, čenich), kde se setkává kůže se sliznicí.

Phosporus

Nejtypičtější je poplašná reakce (viz úvod k této části). Spolu s hnisem se zde také může vyskytovat jasně červená krev.

Pyrogenium

Tento lék může být nezbytný, jestliže absces páchne a zvíře je velmi nemocné. Je zpravidla neklidné, protože ho všechno bolí z generalizované infekce a nedokáže se uvelebit do pohodlné polohy. Rána i hnis obvykle dost páchnou, i když hnisu nemusí vytékat příliš mnoho, protože reakce postiženého je velmi slabá. Tohoto léku je často zapotřebí, když se absces několikrát otevřel a stav pacienta se dále zhoršuje (srovnejte se *Siliceou* a *Sulphurem*).

Silicea (Silica)

Je snad nejúčinnějším lékem na abscesy. V těchto případech je hnis jemný, žlutavý až hnědý. Ačkoli každý hnis ošklivě páchne, tento zapáchá slaběji než ostatní. Kočka může být pomalá a poněkud ochablá, ale není tak vážně vysílená jako ty, které vyžadují *Pyrogenium* nebo *Mercurius*. Další indikací je, že z abscesu může stále vytékat hnis, zatímco zvíře zůstává celkově zdravé (viz *Sulphur*). Klíčová je skutečnost, že se u těchto zvířat obtížně probouzí dostatečně silná reakce potřebná k zahojení poranění. Tento lék často iniciuje prasknutí abscesů, které pomalu dozrály.

Sulphur

Tento lék považují za vhodný na ty abscesy, které opakovaně praskají a uzavírají se, i když zvíře zůstává relativně zdravé. Tito pacienti jsou často špinaví a nestarají se o vlastní očistu, nebo ji dělají jen napůl – u kočky k tomu dochází zřídka. Zatímco pacienti potřebující *Sulphur* jsou typicky horkokrevní, v době, kdy trpí abscesy, mohou být zimomřiví. Tato zvířata podobně jako ta, která potřebují *Siliceu*, nedokážou probudit silnou zá-
nětlivou reakci.

ALERGICKÉ REAKCE

V této části poukazují spíše na bezprostřední reakce než na chronické alergie, jaké se vážou na mnohá kožní onemocnění. Nejběžnější alergické reakce způsobuje bodavý hmyz. Jsou předmětem šesté kapitoly „Kůže a uši“. Očkovací látky jsou dalšími častými viníky, o nichž se v této kapitole dále pojednává. Často však prostě příčiny problémů neznáte. V těchto případech se může hodit některý z níže uvedených léků.

Nejběžnějšími alergickými reakcemi jsou otok, zarudnutí a vyrážky. Viditelnou reakci často doprovází svědění. Někdy se při výskytu otoku projeví také dýchací potíže pacienta a ty mohou být nebezpečné. Dýchací potíže následují během patnácti minut až jedné hodiny po dalších symptomech.

Většina alergických reakcí je vybuzena histaminem a příbuznými sloučeninami. Histamin alergii nezpůsobuje, spíše se uvolňuje při odezvě na alergen a vytváří nadměrné reakce buď lokálně, nebo systematicky.

Antihistaminika jsou léky, které blokují účinek histaminu. Z tohoto důvodu mohou být při alergických reakcích prospěšné. Obvykle léky nedoporučuji a na většinu alergických reakcí bych antihistaminika nepoužil. Jestliže však k otoku a (nebo) názna-
ku dýchacích potíží dojde, antihistaminika by mohla zachránit život. Tyto léky se však musí podat rychle, protože nezvrátí účinek histaminu, blokují pouze následné dopady. Pokud váš zvířecí společník prodělal dýchací potíže způsobené alergickou reakcí, podat okamžitě antihistaminikum je pravděpodobně dobrý nápad. Jestliže má reakce převážně charakter podráždění kůže, pak bych antihistaminika nedoporučoval, pokud není reakce velmi intenzivní a homeopatické léky se ukážou jako neúčinné.

Všeobecná péče při alergických reakcích

Navštivte neprodleně veterináře:

- když se projeví jakékoli dýchací potíže;
- při vážném faciálním otoku, protože krátce nato mohou následovat dýchací problémy. V těchto případech je nejlepší při nástupu dýchacích potíží zamířit na kliniku.

Svého veterináře navštivte brzy:

- jestliže v průběhu několika hodin (faciální otok) až asi jednoho dne (vyrážky) nezaznamenáte žádnou reakci na léčbu;
- jestliže se stav zhoršuje.

Vitamin C (11,1–22,2 mg/kg hmotnosti, dvakrát až třikrát denně) a vitamin E (11,1–22,2 mg/kg hmotnosti, jednou denně) mohou být při prevenci před alergickými záchvaty u citlivých zvířat prospěšné. Vitaminy skupiny B (okolo 2,2 mg – průměrně pro každý vitamin B na kilogram hmotnosti) může pomoci minimalizovat reakci. Také koenzym Q 10 může reakci omezit.

Pokud musíte použít antihistaminika, Benadryl (difenhydramin) a chlorfeniramin jsou zcela běžně dostupné. První jmenovaný použijte v dávce 2,2–4,4 mg/kg hmotnosti a druhý v dávce 2 mg na 4,5 až 9 kg hmotnosti – až do celkem 8 mg (chlorfeniramin) u velkého psa. Je-li potřeba, difenhydramin se může podávat každých osm hodin a chlorfeniramin každých dvanáct hodin. Často stačí pouze jedna nebo dvě dávky.

Dalšími léky, které při alergických reakcích mohou pomoci, jsou kortikosteroidy („kortizon“). Mohou zvrátit alergickou reakci. Použijte je pouze v nouzi (například při dýchacích potížích) podle pokynů vašeho veterináře. Když však u vašeho společníka proběhne alergická reakce, ale nerozvinou se u něho dýchací potíže, doporučuji se kortikosteroidům vyhnout. Dovolte tělu reakci zvládnout nebo použijte antihistaminy, pokud to bude nezbytné. Další symptomy nejsou problémem.

Homeopatické léky na alergické reakce

Apis Mellifica

Toto je základní lék na otoky a dýchací potíže. Pokud vidíte povrchový otok, ihned podejte *Apis*. Může zabránit problémům s dýcháním. Jestliže však pozorujete zhoršení dýchání, podejte lék a vezměte svého společníka rovnou na veterinární kliniku.

Arsenicum album

Tento lék může pomoci, jestliže je zvíře neklidné nebo oslabené. Kůže může intenzivně svědit a trpět vyrážkami nebo také nemusí mít známky fyzických změn. *Arsenicum* může prospívat při zhoršení dýchání bez povrchového otoku.

Rhus toxicodendron

Tento lék se vyrábí ze škumpy jedovaté, může pomoci při vyrážkách doprovázených značným svěděním. Svědění polevuje při použití horkých obkladů nebo horké koupele.

Urtica urens

Urtica se připravuje z kopřivy žahavky. Toto je možná nejlepší lék na většinu alergických vyrážek. Vyrážky intenzivně svědí a pálí. Často se také na kůži vyskytují červená místa. Svědění může doprovázet zvýšená frekvence močení.

Podívejte se také do 6. kapitoly, „Kůže a uši“, zvláště na část „Kousnutí a uštknutí“.

POKOUSÁNÍ KOČEK A PSŮ

Pokud není zranění od kousnutí čistě povrchní, doporučuji pro vašeho společníka v případě pokousání veterinární vyšetření. Platí to zejména u kousnutí od velkých psů, protože bylo provedeno s větší silou. Pokud kousnutí zasahuje do oblasti, která ukrývá vnitřní orgány, vyšetření dokonce ještě nabývá na významu. Když jste si na druhé straně jistí, že kousnutí zasáhlo pouze svalstvo, pravděpodobně není nutné vyšetření absolvo-